

„Mali by sme sa obliecť rovnako,“ povedala som v to popoludnie, keď sa náš život navždy zmenil. Ešte som nechápala, aká veľká bude tá zmena, no cítila som to, keď som sa prehrabávala v škatuliach plných topánok s mašľou, klobúkov zdobených stuhami, hodvábnej spodnej bielizne, šiat, korzetov, štól, kožených rukavíc a plášťov z jemného kašmíru či škótskej vlny, dodaných z najlepších kodanských a londýnskych obchodných domov.

„Rovnako?“ spýtala sa ma pobavene sestra Alix. Stála na taburetke, mama so svojou slúžkou sa krútili okolo nej a prikladali jej k tvári a štíhlemu telu jednotlivé kusy oblečenia, aby videli, čo jej najlepšie pristane. „Ako dvojčatá?“

„Áno.“ Vzala som dve škatule a položila vedľa seba na pohovku. „Pozri. Teraz máš z každého oblečenia dva kusy. Mohli by sme sa obliecť rovnako, aby sme zistili, či nás tvoj snúbenec rozozná.“

Alix zmraštila obrvy. Potešila som sa, lebo to znamenalo, že sestra vníma absurdnosť celej situácie väčšmi, ako dáva najavo. No prv než stačila odpovedať, napomenula ma mama, ostro a trochu podráždene ako vždy, keď som povedala alebo urobila dačo nevhodné, čo sa podľa nej stávalo až príliš často.

„Minny. To už stačí. Obliecť sa ako dvojčatá! Absurdné!“ Tľoskla. „Vari je jeho kráľovská výsosť princ waleský slepý? Veď sa s Alix na seba vôbec nepodobáte.“

„Naozaj?“ Hoci som chcela, aby to vyznelo nenútene, začula som vo svojom hlase protest. „Možno nie sme podobné, ale on sa s ňou stretol iba raz. Možno ju pri najbližšom stretnutí ani nespozná.“

Mama s pokrčenou spodničkou v rukách zmlkla. Dívala som sa na tú krémovo bielu hodvábnu látku a musela som v sebe potlačiť výbuch hnevu.

Kedysi sme si takú spodničku ani žiadnu z tých luxusných vecí, ktorými bola teraz zaprataná celá izba, nemohli dovoliť. Šaty sme si šili, ba aj obšívali sami. V našom malom Žltom paláci v Kodani sme boli šťastné, tešili sme sa z letných výletov k moru, z našich gymnastických súťaží a hudobných večerov po skromnej večeri, keď sme sa sami obsluhovali pri stole. Mali sme jedna druhú a na luxuse nezáležalo. Naším najväčším darom bola naša rodina. No teraz sme tu sedeli obkolesené hmatateľnými dôkazmi toho, že sa čochvíľa rozlúčime.

Ako sa mohlo za taký krátky čas toho tak veľa zmeniť?

„Jeho výsosť ju bude, pravdaže, milovať,“ povedala mama. „Je to jeho manželská povinnosť, takisto ako jej manželská povinnosť. Čo to do teba vošlo akurát v deň, keď chystáme Alix výbavu? Nevidíš, že je už aj tak nervózna?“

Sestra sa na mňa dívala v zrkadle. Ak aj bola nervózna, nedávala to najavo. Vyzerala ustatá a bledá, tiene pod chladnými sivými očami prezrádzali únavu. Bola však pokojná – až natoľko, že ma jej pokojný pohľad vyvádzel z miery. Hoci nepohla ani brvou, muselo jej byť jasné, že hovorím pravdu. Nedalo sa predpovedať, či jej manželstvo prinesie šťastie, alebo smútok. Nikdy to však nahlas nepriznala, ani pred mamou, ktorá sa tak dlho snažila, aby nás postretlo takéto šťastie, posledné v riave zmien, v ktorej som sa len-len že udržala na nohách.

„Ja som len vravela...“ Mama ma umlčala pohľadom.

„Vieme, čo si vravela, Minny. A ja ti hovorím, že to už stačí.“

Zlostne som hodila pokrčený hodvábný papier do škatule. „Asi by som sa mala ísť prejsť,“ zašomrala som. „Vidím, že ma tu nepotrebuje.“

„Ak sama nevieš, čo by si tu mohla robiť, tak by si sa asi naozaj mala ísť prejsť.“ Mama sa obrátila k sestre. „Čerstvý vzduch ti nepochybne zlepší náladu a vyženie z hlavy tie tvoje uštipačné poznámky. Nedovolím, aby si svoju sestru rozptyľovala hlúposťami akurát vtedy, keď máme roboty vyše hlavy.“

Čerstvý vzduch a žiadne hlúposti, takto riešila mama všetko. Bola veľmi rozumná, hoci za posledný rok sme toho zažili toľko, že iná žena by sa z toho pomiatla. Ale Lujza Hesensko-Kasselská nikdy neprejavila takú slabosť. Prvýkrát prejavila neochvejnú vieru vo vlastný úsudok už vtedy, keď sa vzoprela vlastnej rodine, ktorá ju nechcela vydať za môjho otca, jej druhého bratanca Kristiána Glükburského, schudobneného bezvýznamného princa, s ktorým viedla skromný, no príjemný život a k takému životu viedla aj nás. Teraz, keď mal ocko prekvapivo zdediť trón po našom bezdetnom kráľovi a mama chcela

svoju najstaršiu dcéru vydať za dediča britského trónu, bola možno pripravená stať sa dánskou kráľovnou, no k týmto nadľudským úlohám pristupovala rovnako pokojne ako ku každodennému upratovaniu salóna. A tie moje uštipačné poznámky, ako ich nazvala, ju vyvádžali z miery, lebo také niečo by si nemalo jej dieťa dovoľovať, a najmä v takejto situácii.

Rázne som si potiahla sukne, vykročila som k dverám, no tam som zastala. Dúfala som, že sestra na mňa zavolá, aby som sa vrátila. Chcela som, aby niečo povedala, dala najavo, že ma potrebuje. Ale neozvala sa. Vzdušne som sa obzrela cez plece. Stála tam v spodničke a mama prikázala slúžke, aby jej stiahla korzet, akoby Alix bola dáka bábka.

Alebo obetný baránok.

Presne také mi pripadalo sestričino chystané manželstvo.

Nenarodili sme sa do prepychu. V detstve nám to mama často pripomínala, preto sme nečakali viac, ako sme mali. Ľudia, ktorí sa narodili bohatí, nie sú také šťastní, vravievala, keď sedela so mnou a s Alix a radila nám pri skrášľovaní čepčekov alebo pri obšívaní spodnej bielizne. Ľudia, ktorí majú od narodenia všetko, nevedia, čo znamená túžiť po niečom a potom to dosiahnuť. Bola to múdra rada od človeka, ktorý už toho toľko dosiahol, no pre mňa bola len chabou útechou, keď som bez obzretia prechádzala palácom Bernstorff okolo sôch a stien obložených zrkadlami, na parketách sa ozývali moje kroky a za mnou šumela široká krinolínová sukňa.

Do paláca sme sa nasťahovali pred mesiacom, keď sa rozhodlo, že ocko bude novým dánskym korunným princom. Palác stál na rozľahlých pozemkoch za Kodaňou, bol patrične elegantný a oveľa väčší než ten žltý, v ktorom sme bývali v meste. Nádherné záhrady s košatými lipami a so širokými chodníkmi patrili k tým niekoľkým zmenám, ktoré som uvítala. Mladší brat Valdemar a sestrička Thyra ich zbožňovali, lebo tam mohli behať a štvornožky loziť pod živými plotmi. Ale ja som už mala pätnásť, na detské hry som bola veľká, hoci keď som utiekla do záhrady, najradšej by som bola zase malá, aby som sa mohla s nimi naháňať a hrať na skrývačku.

Vtom som si plesla rukou po čele. Zabudla som si vziať slnečník alebo klobúk! Riskovala som, že sa priveľmi opálím. Keď som si predstavila, čo by na to povedala mama, pridala som do kroku a pomyslela som si, že by som si mala dať dolu aj sieťku, v ktorej sa mi tiesnili vlasy na zátylku, a vyvolať pohoršenie. Ibaže tam nebolo nikoho, kto by sa pohoršoval. Záhrady sa predomnou rozprestierali v nekonečnej zeleni, až som došla k domčeku v švédskom

štýle, ktorý slúžil ako čajovňa a pred ktorým sa v oblaku cigarového dymu prechádzal dôverne známy človek v tmavom obleku.

Ocko.

Nedbajúc na to, že mi bude vidieť členky, nadvihla som si sukne a rozbehla som sa po trávniku k nemu. Prekvapene sa zvrtoľ; spod impozantných nových bajúzov mu stúpala dym. Nechal si ich narásť, aby vyzeral elegantnejšie. Pripadali mi smiešne, lebo hnedé vlasy mal na temene riedke a kontrastovali s húštinou na tvári. A budúci kráľ sem, budúci kráľ tam, stále musel fajčiť vonku, lebo mama nemohla dym ani vystáť a prosila ho, aby skoncoval s tým „odporným zlozvykom“.

„Už ste skončili?“ Ustarostenú tvár mu rozžiaril úsmev. S bolesťou som si všimla, že aj on sa začína meniť. Odkedy sa rozhodlo, že bude nástupcom nášho chorľavého kráľa, nebol taký bezstarostný, akoby ho už teraz ťažilo bremeno koruny.

„Podľa mňa to potrvá ešte niekoľko hodín.“ Zacítila som prenikavú vôňu tabaku a zmraštila som nos. „Ešte musia vytriediť hromadu vecí. V celej Kodani zrejme nezostali jediné šaty. Mama povedala, že čosi do mňa vošlo, tak som odišla.“

„Aha.“ Kútikmi miernych svetlohnedých očí sa usmial. „A vošlo do teba čosi, Dagmar?“

To meno mi vybral on ako jedno z mnohých, ktoré som dostala pri krste, moje obľúbené, lebo všetci ostatní členovia rodiny ma volali Minny. Dagmar bolo jedinečné meno, ktorým som sa odlišovala od ostatných, a kedysi patrilo jednej našej slávnej kráľovnej.

Pokrčila som plecami. „Nechápem, prečo z toho robia také haló.“

Zasmial sa. „Tvoja sestra sa ide vydávať za syna a nástupcu kráľovnej Viktórie. Ak dá Boh, jedného dňa sa stane kráľovnou Veľkej Británie. Pre väčšinu ľudí je to fantastická zmena.“

„Možno pre mamu a kráľovnú Viktóriu. Ale či je to taká fantastická zmena aj pre Alix, to sa ešte uvidí.“ Keď som videla, že zosmutnel, dodala som: „Len mám o ňu obavy, ocko. Alix sa správa veľmi čudne. Akoby sa so všetkým zmierila, ani sa na nič nespýta.“

Vyfúkol dym, zohol sa, zahasil cigaru o chodník a ohorok si strčil do vrecka saka. „Na nič sa nemusí pýtať. Bude to veľmi prestížny manželský zväzok, ktorý podporuje tvoja matka a schválila ho aj kráľovná Viktória. Alix vie, že si musí splniť svoju povinnosť.“

Jeho odpoveď ma zarazila. Myslela som, že Alix poznám lepšie než ktokoľvek iný, no vždy som vedela, že sestra má neobyčajne vyvinutý zmysel pre povinnosť.

Bola odo mňa o tri roky staršia a vyrastali sme spolu, spali sme v jednej spálni, učili sme sa spolu. Nášho najstaršieho brata Frederika poslali študovať do cudziny, náš druhý brat Willie sa zapísal na Dánsku vojenskú akadémiu a najmladšia sestra Thyra a tretí brat Valdemar boli ešte malí. S Alix sme preto vždy držali spolu v dome, kde nikdy nebolo peňazí na rozhadzovanie a kde vládla pevnou rukou naša matka, ktorá počas sviatkov, keď sa zišla celá rodina, zahŕňala pozornosťou najmä našich bratov.

Nikdy sa mi nepáčilo, ako veľmi sa venuje Freddiemu a Williemu, aj keď Alix mi vravela, že je to prirodzené, lebo matka si vždy väčšmi cení svojich synov. Nechápem, prečo je to tak, veď keď sú bratia preč, v domácnosti pomáhame my, jej dcéry. No sestra na rozdiel odo mňa, ktorá som neznášala každodenné práce, nikdy neprotestovala. Večer sme si s boľavými rukami šepkali v úzkych spojených posteliach, že raz si kúpime pri Sunde vlastný dom, kde nikdy nebudeme musieť drhnúť dlážku. Budeme mať sto psov a celé hodiny budeme maľovať, lebo sme vedeli pracovať s vodovými farbami. To všetko zmizlo s ponukou princa Alberta Eduarda na sobáš. Alix sa celkom zmenila, už to nebola verná sestrička, odrazu sa stala maminou obľúbenkyňou, ktorá sa celé dni učí slušne správať, tancovať a obliekať, skrátka pripravovať sa na nový život v inej krajine, v ktorom som ja nehrala žiadnu rolu.

„Už sa s ňou takmer nestretávam,“ povedala som a uhla pred ockovým pohľadom. „Alix musí pod maminým dohľadom ustavične vypisovať akési dôležité listy, chodiť po návštevách, skúšať si šaty. Mám pocit, akoby tu už ani nebola...“

„Povedala si jej to?“ spýtal sa mierne. „Z tých tvojich uštipačných poznámok možno usudzuje, že sa na ňu hneváš.“

Zmlkla som. Hnevala som sa? Asi áno. Určite sa mi nepáčilo, ako ochotne súhlasila s manželstvom a zabudla na náš dôverný vzťah.

„Pripadáš ti nahnevaná?“ spýtala som sa.

„Stále.“ Štipol ma do líca. „Ty naša rebelka.“

„Rebelka?“ zvolala som. „Lebo nechcem, aby sa všetko zmenilo? Náš život sa obracia hore nohami, ocko. To som nečakala.“

Vzdychol si. „Chápem, že ti je to neprijemné. Mrzí ma to. Ale svadba je dôležitý okamih v živote človeka, Dagmar. Musí opustiť svojich milovaných

a založiť si vlastnú rodinu.“ Odmlčal sa. „Máš už skoro šesťnásť rokov. Ešte si o tom nerozmýšľala?“

„Pravdaže som o tom rozmýšľala,“ odvetila som, hoci to nebola pravda. Manželstvu sa asi nedalo vyhnúť, ale zatiaľ som naň nemusela myslieť. „Ale ako si Alix môže vziať niekoho, koho ledva pozná? Bertie Waleský videl jednu jej fotografiu a požiadal o stretnutie; zoznámili sa až na Veľkú noc, pamätáš, keď sme šli všetci spolu do Rumpenheimu. Cárková tam už bola so svojim najstarším synom. Myslela som, že Alix sa páči cárovič. Nišovi sa určite páčila, zato s Bertiem prehodili sotva pár slov. A teraz ho odrazu tak ľúbi, že sa chce zaňho vydať?“ Keď otec neodpovedal, dodala som: „Ty si určite mamu ľúbil, keď si sa s ňou oženil.“

„Áno, ľúbil.“ Tvár mu zjemnela. „Tvoja matka bola taká rázna a energická! Zaľúbil som sa do nej na prvý pohľad. Za mlada bola tak trochu ako ty. Presne vedela, čo chce.“

Nemienila som sa nechať učičkávať. Nepáčilo sa mi, že ma porovnáva s matkou, ktorá robila všetko preto, aby obrátila náš život hore nohami.

„Ale predtým, ako som stretol tvoju mamu, som dvoril Viktórii,“ dodal s úsmevom.

Žasla som. „To vážne?“

„A nielen ja. Desiatky princov. Predstavovala najlepšiu partiu v Európe. A ja som bol dosť odvážny, hoci som nebol veľmi majetný. Písal som jej listy, navrhoval návštevy, dúfal som, že si získam jej srdce. Ale odmietla aj mňa, aj ďalších nápadníkov a vydala sa za Alberta Sasko-Kobursko-Gothajského.“

„Ktorý zomrel,“ zašomrala som. „A zanechal po sebe vdovu, ktorá sa pletie do našich záležitostí.“

„Ale, ale. Kráľovná za to nemôže. Je pravda, že cárov syn prejavil o tvoju sestru záujem, ale Alix nechcela žiť v Rusku, keď ani nevie po rusky.“

„Na ruskom dvore sa hovorí po francúzsky. Vidíš? Alix nič nevie! Navyše neznáša dážď a v Anglicku vraj stále prší. Čo bude robiť, keď nebude môcť ísť ani von?“

„Budeme jej musieť zadovážiť množstvo dáždnikov,“ usmial sa znovu ocko. „Viem, že to nie je pre teba ľahké, ale pochybnosti jej teraz určite nepomôžu.“

Až ma myklo. Bola som taká zahľadená do seba, že na Alixine pocity som ani nepomyslela. Pristúpila som k otcovi. Objal ma a pobožkal na čelo. „Zase nemáš klobúk,“ povedal. „Mama sa bude na teba hnevať.“

„Pripíš to na jej zoznam sťažností,“ odvetila som. V hrudi mu dunel smiech. S rukou okolo pása ma viedol po chodníku, dával mi pocit bezpečia, no zároveň som dostala strach, že stratím aj jeho. Vedela som, že náš kráľ je chorý a že sa narýchlo chystajú vyhlásiť ocka za korunného princa. Aký bude náš život, keď bude kráľom a mama kráľovnou, keď sa okolo nás budú dňom i nocou krútiť dvorania a úradníci?

Pri tej predstave ma až striaslo. Mocnejšie si ma privinul. „Čo ťa ešte trápi?“

Cítila som sa hlúpo. Každá iná žena by privítala takýto vzostup, keď sa bude môcť nazývať princeznou a po sestriňom odchode aj najstaršou sestrou. „Budeme sa musieť po návrate z Alixinej svadby presťahovať do zámku Amalienborg?“ spýtala som sa.

„Obávam sa, že áno. Kráľ Frederik mi prejavil nesmiernu česť, keď sa rozhodol, že ma vymenuje za svojho nástupcu, ale nebolo to jednoduché. Dosiahnuť súhlas si vyžaduje aj niekoľko mesiacov. Jeho veličenstvo teraz trvá na tom, že musíme žiť tak, ako nám káže naše spoločenské postavenie.“ Pozrel na mňa, musel skloniť hlavu, lebo som bola malá ako mama, zatiaľ čo Alix bola vysoká a štíhla ako on. „Náš Žltý palác nie je vhodné sídlo pre budúceho kráľa a jeho rodinu. V lete tu ešte ostaneme, potom dostaneš vlastnú komnatu v Amalienborgu. Nebude to úžasné? Mať vlastný apartmán a robiť si, čo chceš, po všetkých tých rokoch, keď si nemala vlastnú izbu?“

„S Thyrou v päťkách?“ Narážala som na moju deväťročnú sestru, ktorá sa nevedela odo mňa odlepiť, ak sa, pravdaže, práve nenaháňala so svojim bráčekom. „Nasťahuje sa ku mne, len čo bude môcť. Ale to nič,“ dodala som. „Aj tak by som nevedela, čo si s celou tou komnatou počať.“

„Takže ďalšia nevitáná zmena? Nejakto sa už budeme musieť cez to prehrýzť.“

Zachmúrene som prikývla. Pustil ma a začal šmátrať po saku. Chcel si zapáliť zvyšok cigary, no vtom sa pozrel smerom k palácu. Z okna na poschodí na nás mávala mama.

„Zdá sa, že skončili skôr, než sme si mysleli,“ povedal ocko. „Poďme sa teda pozrieť na výbavu tvojej sestry. Buď k nej milá. Nezabúdaj, čo som povedal; Alix nie je ako ty. Nevie sa vyjadriť tak ľahko, nájdi si preto chvíľočku a porozprávaj sa s ňou. Potrebuje tvoju podporu väčšmi než kedykoľvek predtým. Nechcem, aby ste sa škriepili, keď odídeme do Anglicka.“

„Áno, ocko,“ prisvedčila som.

Nebola som si však istá, či chcem počuť sestriň názor. Čo ak zistím, že jej nebudem až tak chýbať, ako som si myslela?

Večera sa konala v lustrovej sále. Teraz sme mali lokajov, v livrejach a v bielych rukavičkách nám nosili polievku, pečeného lososa, šťavnatú zeleninu, čerstvo napečené koláče a karafy ružového vína – jedlo, ktoré by celej našej rodine vystačilo na týždeň. Dívala som sa, ako mama zo svojho kresla bohorovne komanduje sluhov, akoby celý život velila légiám. Moji mladší súrodenci Valdemar a Thyra, ktorých museli po naháňačkách v záhrade vydrhnúť v kadi, teraz ticho ako pena sedeli na pozlátených stoličkách za veľikánskym stolom s ľanovým obrusom až po zem, akoby im tá záľaha strieborných vidličiek, lyžíc a nožov vyrázila dych.

„Malá vidlička je na šalát,“ šepkala som Thyre. „Tá väčšia je na mäso a rybu. Rozumieš?“

Sestra s mašľou v čiernych kučerách prikývla. Podobne ako ja mala veľikánske čierne oči a tupý nos; bola po otcovi, na druhej strane malý Valdemar mal sivo-modré oči a bledú pleť ako naša mama a Alix.

Počas jedla mama čosi šepkala ockovi, nepochybne o svadobnej výbave a o ceste do Anglicka. Ledva som ju počula, hoci doma v Žltom paláci sme pri stole viedli búrlivé rozhovory. Bol to ďalší znak, že náš život sa zmenil; a keď štvorročný Valdemar odrazu vyhlásil: „Chcem ísť do Anglicka!“, všetci sme zmlkli.

Zakryla som si obrúskom ústa, aby som sa nerozosmiala.

„Deti na svadby nepozývajú,“ zahriakla ho mama. „Zostaneš tu s Thyrou a vašou vychovávateľkou, pokým...“

„Nie!“ tresol Valdemar pästičkou do stola. „Chcem tam ísť!“

Mama fľochla na ocka, ktorému bolo očividne takisto do smiechu. „Kristián, drahý môj, povedz, prosím ťa, nášmu synovi, že takéto výbuchy nebudeme tolerovať.“

Ocko sa upokojil. „Valdemar,“ povedal silene prísny hlasom, „počúvni mamu.“

Bratovi spadol hrebienok. Alix ho potľapkala po ruke a čosi mu pošepkala. Valdemar na ňu váhavo pozrel a zopakoval: „Nový vláčik?“

Alix prikývla. „Sľubujem. V Anglicku vraj vyrábajú nádherné vláčiky.“

Musela som si zahryznúť do jazyka, aby som neodsekla, že aj v Dánsku vyrábajú krásne vláčiky. Mali sme jeden po starších bratoch, ktorý dokonale fungoval, pokým ho Valdemar v záchvate hnevu nerozšliapol. Vtom sa na moje prekvapenie Alix obrátila na našich rodičov: „Nechápem, prečo by nemohol ísť s nami. Koniec koncov, je to moja svadba. Bola by som rada, keby tam bola celá naša rodina.“

Kto by to povedal? Doposiaľ svoj názor nevyjadrila. Priam ma vystrelo. Aj mama vyzerala prekvapená.

„Ale my tam budeme mať kopu iných povinností. Príde celá rodina kráľovnej Viktórie a iní významní hostia. Nemôžem sa starať o deti.“

„Minny sa o ne postará.“ Alix fľochla na mňa.

„Áno. Pravdaže. Môžem sa o ne postarať,“ odvetila som, sama neviem ako.

„Dobre. Tým je to vybavené,“ hlasno si odfúkol ocko a vyslúžil si mamin výrečný pohľad.

Valdemar by bol podistým vykrikol od radosti, keby ho mama nepočastovala varovným pohľadom. Začal sa vráť v pečenej rybe, pokým mu Alix nevzala vidličku a nepomohla mu. Vďačne sa na mňa usmiala. V tom úsmeve sa moje váhanie roztopilo ako sneh. Ak chce, aby sme tam boli všetci, musí mať nejaké pochybnosti. Rozhodla som sa, že si nájdem čas a porozprávam sa s ňou.

Po večeri sa museli Valdemar s Thyrou za veľkých protestov pobrať do posteľe a my sme sa presunuli do salóna. Ocko si nalial koňak, mama sa pustila do vyšívania. Keď navliekala niť, povedala: „Minny, zahraj nám niečo.“ V paláci bol veľký klavír, ktorý sa nedal ani porovnať s tým starým v našom Žltom paláci, ale keď som si sadla na stolček a začala hrať, prsty som mala ako drevené. Stále som sa mýlila, lebo som myslela na Alix, ktorá sedela pri okne a hľadela von na padajúci súmrak.

„Minny, koho to tak mrzačíš, Händela?“ ozvala sa mama podráždene. Prestala som hrať.

Alix sa k nám s povzdychom obrátila. „Bol to dlhý deň. Myslím, že si pôjdem ľahnúť.“

„Tak zavčasu?“ začudovala sa mama. „Veď sa ešte ani nezotmelo.“

Lenže Alix už pristúpila k nej a k ockovi a pobožkala ich na líca. Keď vykročila k dverám, vyskočila som na nohy. „Idem s tebou,“ vyhlásila som, a než ma mama stihla zavolať naspäť, vyšla som za Alix na chodbu.

Zdalo sa, že si ma všimla až vtedy, keď som sa dotkla jej ruky. Zastala. Z jej obozretného pohľadu som vyčítala, že vie, o čom chcem hovoriť.

„Nie si na rozhovor príliš unavená?“ spýtala som sa.

Usmiala sa. „Premýšľala som, kedy ma oň požiadaš.“

„Možno si ma mala oň požiadať sama,“ odvrkla som, no hneď som si zahryzla do jazyka, lebo som nechcela takto začínať. „Asi si bola zaneprázdnená.“

„Neviem, kam skôr skočiť. Netušila som, že svadobné prípravy si vyžadujú toľko úsilia. Stále si prezerať a skúšať nejaké šaty a klobúky...“ Pozrela mi do očí. „Nepôjdeme hore do mojej izby?“

„Nie,“ odvetila som bez rozmýšľania. Teraz mala vlastnú spálňu, ale nechcela som vidieť tie haldy vecí, čo si balila do Anglicka. „Porozprávajme sa v galérii.“

Galéria bola vzdušná chodba s čierno-bielymi dlaždicami po celej dĺžke paláca, s výhľadom do záhrady. Vládlo v nej šero a rastliny v porcelánových nádobách sa ako veľké vtáky skláňali nad bielym prúteným nábytkom, ktorý som neznášala, lebo sa mi oň vždy zachytili a roztrhli šaty...

Váhala som, no Alix ma vyslobodila. „Pokoju si sadni. Ak si roztrhneš šaty, dáme ich opraviť. Už nemusíme obšívajú pri sviečke, teraz na to máme iných.“

Vyzývavo som sa zvalila do najbližšieho kresla. Nevedela som, či si zo mňa neúťahuje. „Tuším sa tešíš, že máme sluhov.“

„A prečo by som sa netešila?“ Sadla si oproti mne. „Nie je fajn, že už nemáme polámané nechty a dopichané prsty?“ Pozrela mi do očí.

Mykla som plecami. „Sluhovia rozprávajú. Majú oči a uši. Bola by som radšej, keby o mne za mojím chrbtom neklebetili.“

Sklopila zrak a prechádzala prstom po čipkovom okraji rukáva. „Zdá sa, že si nahnevaná, Minny.“

„Myslíš?“ Spomenula som si na ockove slová. „Možno mám na to dôvod.“

Zdvihla zrak. Jej oči vyzerali v prítomí galérie a v jej unavenej tvári obrovské. „A aký?“

Chcela som povedať, že som nahnevaná, pretože sa ide vydať za človeka, ku ktorému nemôže nič cítiť, a pretože viem, že za to môže mama, lebo ju

nútila splniť si svoju povinnosť. Nevedela som však, kde začať, a tak som sa spýtala: „Prečo si s tým súhlasila?“

Mlčala a neodvrátila síce zrak, ale znovu na mňa hľadela akoby z veľkej diaľky. Preto som dodala: „Nemôžeš ho mať predsa rada. Veď ho sotva poznáš.“

„Myslíš, že by som súhlasila so svadbou, keby som si myslela, že sa ku mne nehodí?“ odvetila rozvážne. „Ešte ho nepoznám, ani neviem, či s ním budem šťastná, ale požiadal ma o ruku a urobí zo mňa waleskú princeznú. Dôkladne som všetko zvážila, kým som súhlasila.“

„Ty? Alebo mama? Alix, vždy som si myslela, že...“

„Čo si si vždy myslela?“ spýtala sa.

Zaskočilo ma, ako vážne to povedala, a hľadala som slová. „Ja... neviem. Len som si myslela, že sa vydáme vtedy, keď sa zafúbime, tak ako naši rodičia.“

Usmiala sa. Trhalo mi to srdce, ten jej jemný, stoický a rezignovaný úsmev ako kedysi pri pohľade na kopu šiat, ktoré sme museli poobšívajú. „Minny, už nie sme deti, ktoré túžia, aby im pán Grimm porozprával rozprávku na dobrú noc. Ocko bude kráľom. Musíme sa vydať tam, kde budeme robiť našej krajine česť. Dánsko síce nie je veľmoc, ale má nepriateľov, a Prusko je na prvom mieste. Toho prekliateho Bismarcka nepotešilo, že na trón nenastúpi jeho kandidát, ale ocko. Už nie je čas na rozprávky.“

„Rozprávky?“ spýtala som sa zvýšeným hlasom, ale zarazila som sa a zhlboka som sa nadýchla. Moja svedomitá sestra, ktorá nikdy nevenovala pozornosť svetu za múrmi nášho paláca, odrazu rozprávala ako diplomat. „Tu nejde o rozprávky, ale o cároviča. Nemyslíš, že by bolo pre nás ctou, keby si sa vydala zaňho? Ruská ríša je mocnejšia než britská. A Niša ťa ľúbi.“

„Ľúbi?“ zopakovala veselo. „Niša Romanov ma neľúbi.“

„Nie? Ale vyzeral tak. Videla som, ako sa na teba díval v Ruppenheime, kde si sa zoznámila s tým nudným Bertiem z Walesu. Niša sa nerozprával takmer s nikým okrem teba. Ocko mi povedal, že ťa požiadal o ruku, ale ty si povedala, že nemôžeš žiť v Rusku, lebo nehovoríš po rusky. Alix, na romanovskom dvore sa hovorí po francúzsky. A po francúzsky hovoríš lepšie než po anglicky.“

„Povedala som to len preto, aby som Nišu neprivedla do rozpakov. A požiadať ma o ruku sa iba chystal, lebo mu to kázal otec. Cár Alexander nechce, aby sa jeho syn oženil s Pruskou.“

„Ty nie si Pruska.“

„Nie, ale Niša ma nechce.“ Dívala sa na mňa znepokojivo otvorene. „Ty naozaj nič netušíš?“

Odrazu akoby mi došiel vzduch, a keď ma chytila za ruku, až ma myklo.

„V Ruppenheime z teba nespustil oči,“ pokračovala. „Bol ako očarovaný. Po celý čas, čo sa rozprával so mnou, sa pýtal iba na teba. Chcel ťa požiadať o ruku, ale ocko nechcel o tom ani počuť. Cár poslal svojho syna, aby dvoril mne. Jednoducho som nechcela dať jasne najavo, že oňho nemám záujem.“

Civela som na ňu a načisto som stratila reč.

Potľapkala ma po ruke. „Ach Minny! Naozaj si taká slepá? Všetci si to všimli. Ešte aj ten nudný Bertie, ako si ho nazvala, poznamenal, že Niša sa správa ako zaľúbený chlapec.“

V duchu som sa vrátila do Ruppenheimu. Spomenula som si na ranné jazdy na koni, príjemné obedy v altánku na zámočkom trávniku, na to, ako sme po večeroch tancovali a hrali whist. No hoci som sa veľmi snažila, na nástupníka ruského trónu som sa nedokázala poriadne rozpomenúť. Bola to len neurčitá postava vo vyleštených čižmách. Jeho matku cárovnu Máriu Alexandrovnu som poznala dlhé roky. Narodila sa ako princezná Hesensko-Darmstadtská, pochádzala z vládnucej vetvy matkinej rodiny, no jej aristokratické spôsoby a smutné, ale ostré oči, ktorými akoby vždy mlčky hovorila, že sa nevieme správať, keď sedela vo svojich sobolích kožušinách, ktoré sme si my nikdy nemohli dovoliť, mi vždy naháňali strach. Pravidelne si však s mamou písala a nikdy sa nezabudla u nás zastaviť, keď prechádzala cez Nemecko alebo Dánsko na ceste do Nice, kam chodila rok čo rok na dovolenku. Tak sme sa zoznámili s jej najstarším synom Nikolajom, zvaným Niša, ktorý ju sprevádzal. Pre mňa to bol len chlapec, slušný a privilegovaný, ktorý nemal rád dôvernosi. Nespomínala som si, že by mi venoval pozornosť. A v Ruppenheime som sa natoľko zamerala na to, že sa zaujíma o Alix, že som sa naňho ani poriadne nepozrela. Nepáčilo sa mi, že som si nevšimla to, čo si podľa mojej sestry všimli všetci.

„Nebuď hlúpa,“ povedala som. „Nikdy by ma nechcel, keby mohol mať teba.“

Alix odtiahla ruku. „To nie je súťaž. Zaľúbil sa do teba. Z Ruppenheimu odišiel bez toho, aby ťa požiadal o ruku iba preto, lebo ocko by nikdy nedovolil, aby si preňho stratila hlavu, kým váš vzťah najprv neodobrí cár. Niša Romanov nebude nikdy mojím manželom. Ale tvojím môže byť,“ dodala, akoby vyslovila nezvratný fakt.

Bola som taká rozrušená, že som sa ani nezmohla na odpoveď.

„Pouvažuj o tom,“ pokračovala Alix. „Zdá sa, že Niša je odhodlaný, a uistil ocka, že cárovná svadbu podporí, tak ako mama. A možno ju schváli aj cár Alexander, keď zistí, že nie si pruská princezná.“

„Nie som nijaká princezná! Ocko ešte nebol korunovaný.“

„V očiach sveta sme už princezné.“ Z tónu jej hlasu ma striaslo. „Teraz musíš vyrásť, Minny. Musíš vidieť svet taký, aký je, nie taký, aký by si ho rada videla. Sme dcéry dánskeho kráľa, preto sa budú o nás uchádzať ako o kráľovské nevesty.“

„O teba nie,“ pripomenula som jej. „Ty už patríš Bertiemu Waleskému.“

„Áno.“ Vstala, až jej zašuchotali sivé hodvábne šaty. „O mojej budúcnosti sa už rozhodlo. O tvojej ešte nie. Musíš sa múdro rozhodnúť. Počúvaj hlas svojho srdca, ale aj rozumu. V sonetoch láska vífazi nad všetkým, ale v skutočnosti nám nemusí priniesť istotu.“

Civela som na ňu ako obarená. To bolo to posledné, čo by som od nej čakala. „Istotu?“ vydýchla som. „Ty si si vybrala Bertieho, aby ti dal... pocit istoty?“

„Okrem iného. Aj keby ma Niša požiadal o ruku, odmietla by som. Naozaj nechcem žiť v Rusku. Ja nie som ako ty, nemám dobrodružnú povahu.“ Odmlčala sa. „Ešte sa na mňa hneváš?“

„Nikdy som sa na teba nehnevala,“ zašepkala som.

Znovu sa usmiala, tentoraz zhovievavo. „Ale áno. A veľmi. Nesmieš sa na mňa hnevať. Stále sme sestry. Vždy ťa budem mať rada najväčšmi zo všetkých.“

Chcela som ju objať. Vstala som so slzami v očiach – slzami vyvolanými jej slovami, ale aj tým, že som nevidela intrigy, ktoré nás chceli potajomky zomlieť ako dáky neviditeľný stroj a zničiť nám život.

No než som sa jej dotkla, Alix odstúpila. „Teraz nie.“ Hlas jej uviazol v hrdle. „Na rozlúčku budeme mať času dosť. Teraz ešte nie.“

Vyšla z galérie a vykročila po schodoch do svojej izby. Zamrazilo ma.

Strácala som sestru pre pocit istoty. Načisto ma to ohromilo, a tak som vôbec nerozmýšľala o tom, že následník ruského trónu sa možno chce so mnou oženiť.